

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 395. Usque Ad Annum 428

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1759

VD18 90117794

§. 55. S. Augustinus Cæsareæ in Mauritania.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66042](#)

nium hominum mediator sit, ita ut nemo Sæculum V.
unquam sine fide in ejus merita, & sine Gratia, quam nobis meritus est, salvari potuerit. Quippe Pelagius tres hominum status in Successione Sæculorum distinguebat, dicebatque, justos primo sub natura extitisse, tum sub lege, & tandem sub Gratia. Quasivero primi sola natura salutem invenissent, secundi solius legis auxilio, atque Gratia non nisi post JESU Christi adventum fuisset necessaria.

A. C. 418.

c. 26.

Tandem S. Augustinus illam Pelagianorum objectionem contra peccatum originale refutat; ex eo securum, matrimonium esse malum, atque hominem inde natum, non fore opus Dei. Docet, matrimonium in se esse bonum, & illud, quod in matrimonio est erubescendum, etiamsi id ipsum sit legitimum, effectum esse concupiscentiæ, quæ post primi hominis peccatum supervenit. Sed hanc materiam postea fusius tractavit. Cum his duobus libris S. Augustinus ad Pinianum transmisit omnia Acta, quibus Pelagius, & Celestius in Africa, & Romæ damnati.

c. 33.

c. 7. in fin.

§. LV.

S. Augustinus Cæsareæ in Mauritania.

Haud diu post hæc S. Augustinus iter ^{ep. 190. init.} in Mauritiam, in aliorum quo- ^{II. Retract.} ^{II. c. 51.}

A a a 5 rum-

Sæculum V. rumdam Episcoporum societate, suscep-
A. C. 418. pit, ut ibi, quæ sibi a Zosimo Papa pro-

Possid.c.14. Ecclesiarum utilitate commissa erant,
Baudr. de perficeret. Cum Cæsareæ, Provincia

Gest. cum Metropoli, quam hodie Tenez in Regno
Emenit. Emenit. Algeriæ dicunt, versarentur, nuntiatur,

Sup.l.XIII. Emeritum, ejusdem Civitatis Episcopum
n. 28.

Donatistam, modo advenisse. Is era
Sectæ illius Princeps, qui in Colloquio
inter cœteros Deputatos, cœteris for-
tius causam defenderat. Illico Episcopi
Catholici surgentes, adventantem inqui-
runt, & inventum salutant. S. Aug-
ustinus ait: *Ne in platea moreris, boni-
stius ad Ecclesiam venies.* Emeritus fa-
cile consensit; hinc Episcopi Catholici
credebant, cum ipsis communicare non
detrectaturum; sed spes fefellit. S. Au-

Ser. ad Cæs. gustinus ad populum dicere cœpit, cu-
to.9.p.617. to.9.p.617. jus sermonem de charitate, pace, & u-

Sup. XXII. nitate Ecclesiæ habemus; in eo repetit,
S. 29.

quæ in Colloquio a Catholicis promissa,
Episcopos Donatistas in Episcoporum
ordine a se recipiendos, idemque nomine
Deuterii Cæsariensis Episcopi Catholici
rursus promittit.

Elapso biduo, Episcopi Catholici
terum Emeritum urgere, ut ad Commu-
nionem rediret, utque hujus invitatio-
nis argumenta superessent, colloquii i-
stius Acta conscripta, quorum initium est:
Honorio duodecimo, & Theodosio octavo

Confu-

Gest. cum
Em. to.9.
Possid. ult.
c. 14.

Confulibus, duodecimo Calend. Octob. id Sæculum V.
 ut, vigesima Sept. 418. Cæsareæ in ma- A. C. 418.
 tori Ecclesia. Cum Deuterius, Episco-
 pus Metropolitanus Cæsariensis, Alypius
 Thagastenus, Augustinus Hippoensis, Pos-
 fidius Calamensis, Rusticus Cartennensis,
 Palladius Sigabitianus, aliique Episcopi
 in aulam convenissent, præsentibus Pres-
 byteris, Diaconis, omnibus Clericis, &
 frequentissimo populo, præsente etiam E-
 merito, Episcopo Donatista, Augustinus,
 Ecclesiæ Catholicæ Episcopus, dixit: Cha-
 rissimi Fratres mei! qui semper Catholi-
 ci fuistis, vosque qui ab errore Donati-
 starum revocati estis, aut qui adhuc dum
 de veritate dubitatis! audite nos, qui ve-
 stram salutem pura charitate quærimus.
 Tum refert, quæ ante biduum acta, &
 prosequitur.

Cum Emeritus præsens sit, præsen-
 tiam ejus Ecclesiæ utilem esse oportet, seu
 ejus conversione, seu saltē ad aliorum
 salutem. Scio vobis per calumniam fuis-
 se suggestum, vobis inquam! qui e parte
 Donatistarum stetisti, dictum vobis, nos Sup. l. XXII
 in illo Colloquio a Delegato sententiam §. 40.
 nobis faventem coemisse, qui aliunde no-
 stræ Communionis erat, vestris vero fa-
 cultatem, omnia, quæ cuperent, dicendi
 ademptam. Tum, conversus ad Emeri-
 tum, dixit: Colloquio adfuisti, si ibi cau- S. Augustin.
 si cecidisti, quare buc venisti? si ea non
 ceci-

Sæculum V. cecidisse credis, edic! quo pacto te vici
A. C. 418. existimes. Si dicis, te sola adversari-
rum potentia victimum, ecce! nulla hic p-
tentiae umbra, quam reformides. Si in-
tem veritate victimum te sentis, quare
terius rejicis? Emeritus respondit: A-
cta docent, an causa ceciderim, vel vio-
rim, an veritate victimus, vel potentia op-
pressus. S. Augustinus dixit: Quaren-
go buc venisti? Emeritus: Ut dicam quod
me interrogas. S. Augustinus: Quan-
cur veneris, nisi venisses, non quererem.
Emeritus ad Notarium, qui notis dictis
consignabat, monebatque, ut responde-
ret, dixit, fac, quod facis! & obticuit.

S. Augustinus, cum iterum incitasset
Emeritum, ut responderet, diuque ex-
spectasset, quin unicum verbum posset
elicere, ad populum respexit, ut ejus la-
lentium notaretur ab omnibus. Episco-
pum Deuterium hortatus est, ut integrum
colloquii Acta singulis annis in Ecclesia
tempore Quadragesimæ legi juberet, sicur
Sup.l. XXII idem Carthagine, Thagastæ, Constanti-
§. 40. næ, Hippone, & in omnibus Ecclesiis,
Sup.l. XXII ubi vigebat disciplina, fieri solebat. Sa-
§. 29. lypius deinde Epistolam, quam Episcopi
Catholici ad Marcellinum Tribunum an-
te Colloquium dederant, recitavit, &
S. Augustinus maximi faciebat promis-
sum, ipsos Episcopis Donatistis amore p-
cis

cis suas Cathedras cessuros. Inde nar-Sæculum V.
 ravit, quæ inter Donatistas, occasione A. C. 418.
 schismatis Maximiani, gesta, interpellans
 Emeritum, ut se mendacii argueret, si
 quidquam contra veritatem proferret;
 quandoquidem Emeritus inter capita Pri-
 mianistarum eminebat, ipseque in Con-
 cilio Bagajano contra Maximianum sen-
 tentiam dictaverat. Sed quidquid Au- *Sup. XIX.*
gustinus diceret, Emeritus obstinate vo- *§. 4.*
cem tenuit, qui in Colloquio Carthagi-
nensi loquacitate omnes superaverat.
 Propinqui quoque, & concives ejus, quip-
 pe Cæsareæ natus erat, urgebant, ut re-
 sponderet, promittentes, si ea, quæ Ca-
 tholici afferebant, refellere posset, ad
 ejus Communionem regressuros, etiam
 contempto conditionem, & bona sua
 temporalia amittendi periculo. Ipse ve-
 ro ut piscis obmutuit.

S. Augustinus, cum Cæsareæ in Mau-
 titania moraretur, morem sustulit pessi-
 mum, a tempore immemoriali inductum.
 Nempe certamen singulis annis certo
 tempore, pluribus diebus continuis, quod
 latino nomine, Catervam, dicebant, ini-
 batur. Omnes cives, sanguine propin-
 qui, ipsi Patres, filiique adversis cohorti-
 bus divisi, tanta ferocia pugnabant, ut,
 si possent, vitam etiam adversariis eripe-
 rent. S. Augustinus pro concione di-
 cens, quanta pollebat orationis vi in hunc
 abu-

Poff. c. 14.

Sæculum V. abusum invectus est. Populus primo
A. C. 418. acclamare; sed ipse hos plausus pro in-
utilibus signis, quod placeret, habuit; pec-
ante destitit, donec auditores ad lacry-
mas permovisset. Tum dicendi finem
fecit, omnes excitans, ut Gratias Deo-
redderent. Hunc fructum fuisse sermo-
nis sui S. Augustinus exinde post octo an-
nos narrabat, testans crudelem abusum
nunquam fuisse reductum.

§. LVI.

*Epistolæ S. Augustini ad Optatum
& Mercatorem.*

Aug. ep. 190. Sancto Augustino adhucdum Cæsarez
at. 157. moranti, Monachus Renatus, & Epis-
copus Murensis litteras Optati Episcopi
exhibuerunt de origine animarum, vo-
gantes, ut, quid sentiat, aperiret. Hac
de quæstione igitur ad Optatum rescri-
bens, ait, nunquam se ausum fuisse hac
de re quidquam decisive respondere,
quod intricatissima quæstio sit, quamcum-
que autem sententiam sequamur, semper
servandam esse fidem de peccato origi-
nali contra Pelagianos, quorum errorem
jam totus orbis condemnasset. Epis-
tolam, hac super materia tunc a Zosimo
Papa editam, eidem misit. Hippomen
reversus, cuidam Laico, cui nomen Mer-
cator, respondit; qui ipsi adhuc, Cartha-
gine moranti, scripserat de Pelagianorum
errore.

ep. 193.